

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: BN-1Csp/57/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120441356
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Bebjaková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2023:6120441356.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza, v konaní pred sudkyňou JUDr. Michaelou Bebjakovou, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., D. E. XXX/XX, právne zastúpenej: JUDr. Michal Vlkolinský, advokát so sídlom Zvolen, Námestie SNP 17/29, o zaplatenie 14.332,99 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 12.403,71 eur, zmluvný úrok vo výške 1.118,14 eur a úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 12.523,71 eur od 25.03.2020 do 21.05.2020, 5% ročne zo sumy 12.463,71 eur od 22.05.2020 do 18.06.2020, 5% ročne zo sumy 12.403,71 eur od 19.06.2020 do zaplatenia, a to v pravidelných mesačných splátkach vo výške 150 eur, ktoré splátky sú splatné vždy do 25. dňa konkrétneho kalendárneho mesiaca s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku až do úplného zaplatenia uloženej sumy, a to pod stratou výhody splátok pri omeškaní s plnením čo i len jednej splátky.

II. Vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 88,60 %, a to do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým bude rozhodnuté o konkrétnej výške trov po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou dňa 25.11.2020 na Okresnom súde Banská Bystrica domáhal, aby súd uložil žalovaným 1/ a 2/ (voči pôvodne žalovanému 1/ bolo konanie dňom 08.02.2022 právoplatne zastavené výrokom I. rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 1Csp/57/2021-145 zo dňa 14.01.2022) povinnosť zaplatiť mu sumu 14.332,99 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 12.523,71 eur od 25.03.2020 do 21.05.2020, 5 % ročne zo sumy 12.463,71 eur od 22.05.2020 do 18.06.2020 a 5 % ročne zo sumy 12.403,71 od 19.06.2020 do zaplatenia. Žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 24.03.2020 uzatvorenej medzi spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a.s., IČO: 00 151 653 (ďalej aj len "banka") a žalobcom mu banka postúpila pohľadávku voči žalovaným. Ďalej uviedol, že banka a žalovaní 1/ a 2/ uzatvorili dňa 03.02.2017 zmluvu, na základe ktorej banka poskytla žalovaným peňažné prostriedky. Žalovaní 1/ a 2/ neplnili v stanovených termínoch splátky, čím porušili svoju povinnosť podľa zmluvy, a tak právny predchodca žalobcu podaním zo dňa 11.02.2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 08.02.2019, pričom vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy najneskôr do 15 dní. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky sumu vo výške 14.452,99 eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 12.523,71 eur, z riadneho úroku vo výške 1.118,14 eur, z úroku z omeškania vo výške 795,14 eur a z poplatkov vo výške 16 eur. Žalovaní 1/ a 2/ po postúpení pohľadávky do dňa podania žaloby vykonali úhrady vo výške 120 eur

(60 eur dňa 21.05.2020 a 60 eur dňa 18.06.2020). Zároveň si žalobca uplatnil aj úrok z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to počnúc dňom 25.03.2020, t.j. dňom nasledujúcim po dni účinnosti pohľadávky. Na preukázanie svojho nároku žalobca označil a predložil listinné dôkazy, a to Zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 24.03.2020, prílohu k Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 24.03.2020, Zmluvu o hypotekárnom úvere a Zmluvu o splátkovom úvere (úver na bývanie) zo dňa 03.02.2017, Európsky štandardizovaný informačný formulár, oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 11.02.2019, Všeobecné obchodné podmienky Slovenskej sporiteľne, a.s. účinné k 01.01.2015, Produktové obchodné podmienky pre hypotekárne a splátkové úvery Slovenskej sporiteľne, a.s. účinné k 01.01.2015, Sadzobník Slovenskej sporiteľne pre FO nepodnikateľov, výzvu na zaplatenie splatnej a nezaplatennej pohľadávky a oprávnenie postúpiť pohľadávku tretej osobe zo dňa 16.12.2018, výzvu o omeškaní so splácaním pohľadávky zo dňa 21.08.2018, výpis z úverového účtu, oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 31.03.2020, pokus o zmier zo dňa 09.11.2020 a doručenkú k nemu.

2. Okresný súd Banská Bystrica vydal vo veci dňa 05.01.2021 platobný rozkaz č. k. 21Up/2155/2020, ktorý sa nepodarilo žalovanému 1/ doručiť do vlastných rúk a proti ktorému žalovaná 2/ podala odpor, a preto na návrh žalobcu pokračuje konanie na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou, aktuálne Okresný súd Prievidza, pracovisko Bánovce nad Bebravou (ďalej len "súd"), a to pod sp. zn. 1Csp/57/2021.

3. Po prejednaní veci tunajší súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 1Csp/57/2021-145 zo dňa 14.01.2022. Výrokom I. konanie, voči žalovanému 1/, zastavil, s poukazom na § 167e ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z., keď z Obchodného vestníka č. 244/2021 mal za preukázané, že na majetok žalovaného 1/ bol uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 38OdK/447/2021 zo dňa 15.12.2021 vyhlásený konkurz v zmysle štvrtej časti zákona č. 7/2005 Z.z., ktorý sa považuje za vyhlásený dňom 21.12.2021. Výrokom II. žalobu zamietol, nakoľko dospel k záverom o neúčinnosti predčasného zosplatenia poskytnutého úveru a že žalobcovi zo žalovanej sumy patrí iba nárok na sumu nezaplatených splatných splátok úveru odo dňa uzatvorenia zmluvy o splátkovo úvere do dňa rozhodnutia súdu, pri súčasnom zohľadnení žalovanými 1/ a 2/ vykonanými úhradami. Pokiaľ teda žalovaní 1/ a 2/ titulom splátok splátkového úveru č. XXXXXXXXXXXX už uhradili sumu spolu vo výške 13.354,86 eur, táto suma prevyšovala ku dňu rozhodnutia súdu, sumu splatných splátok poskytnutého splátkového úveru. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaným 1/ a 2/ právo na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si nárok na náhradu trov konania neuplatnili (výrok III.). Uvedený rozsudok nadobudol vo výroku I. a vo výroku III. voči žalovanému 1/ právoplatnosť dňa 08.02.2022.

4. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie, do výroku II., ktorým bola žaloba proti žalovanej 2/ zamietnutá, podal včas odvolanie žalobca. Uviedol, že pri plnení v splátkach upravuje oprávnenie veriteľa požiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky § 565 Občianskeho zákonníka a v prípade spotrebiteľských sporov aj § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Plnenie v splátkach je spôsob zaplatenia dlhu, ktorý je výsledkom zmluvnej slobody medzi veriteľom a dlžníkom. Rovnako tak uplatnenie práva na vyhlásenie splatnosti splátok v prípade neplnenia splátkového kalendára je ponechané len na vôľu veriteľa, ktorý si môže vymáhať každú jednotlivú splátku samostatne, alebo môže (a zároveň nemusí) v dôsledku porušovania povinností dlžníka pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti dlhu a žiadať zaplatenie dlhu okamžite a jednorazovo. To, či veriteľ k takému právnomu úkonu pristúpi je len na jeho slobodnom uvážení, pričom zákonodarcom je aj samotná dohoda medzi veriteľom a dlžníkom o takomto práve veriteľa ponechaná na ich slobodnej vôľi. Žalobca zastáva názor, že jeho právny predchodca, Slovenská sporiteľňa, a.s., v tomto prípade vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru, t.j. požiadal o zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku neplnenia splátok riadne a včas v súlade s uvedenými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Žalovaná 2/ bola v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (11.02.2019) v omeškaní s plnením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Toto omeškanie žalobca preukázal celým radom listinných dôkazov. V konaní nebolo sporným, že postupca žalovanú 2/ výzvou zo dňa 21.08.2018 v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka vyzýval, aby uhradila 876,37 eur s tým, že v prípade ak k úhrade nedôjde, postupca je oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť. Následne podaním zo dňa 11.02.2019 postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, pričom vzhľadom k tomu, že podľa zmluvy bola dohoda o splátkach stanovená k 10. dňu v kalendárnom mesiaci, mohol tak učiniť len pre splátku bezprostredne predchádzajúcu tomuto podaniu, t.j. neuhradenú a splatnú splátku zo dňa 10.02.2019 - a súčasne možno konštatovať, že k uplatneniu tohto práva došlo v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Žalobca mal za to, že oprávnenie postupcu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 10.08.2018 zaniklo v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka splatnosťou ďalšej splátky úveru (10.09.2018). Z uvedených

dôvodov je zrejmé, že v prípade, ak postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 11.02.2019 - toto svoje právo uplatnil v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 10.02.2019 (t.j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru bezprostredne predchádzala a pre ktorej nezaplatenie mohol v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru) a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa (žalovanej 2/) s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom spotrebiteľ bol nesporne na toto oprávnenie veriteľa upozornený. Žalobca sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého v prípade ak veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť podaním zo dňa 11.02.2019 - potom tak mohol urobiť pre nesplnenie splátky splatnej dňa 10.08.2018 - pričom pre nesplnenie tejto splátky tak mohol podľa názoru urobiť len v rozmedzí od 11.11.2018 do 10.12.2018. Občiansky zákonník v žiadnom ustanovení neustanovuje povinnosť, že po uplynutí 3 mesačnej doby od omeškania so splátkou by nebolo možné vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Z § 565 Občianskeho zákonníka jasne vyplýva, že ak dôjde k nesplneniu niektorej z dohodnutých splátok a veriteľ je oprávnený žiadať pre nesplnenie niektorej splátky zaplatenie celej pohľadávky, potom môže veriteľ toto právo využiť, avšak len do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky (od splátky, pre ktorú sa toto právo uplatňuje). Ak preto súd prvej inštancie vyložil toto ustanovenie tak, že v spotrebiteľských veciach je právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka potrebné využiť do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky, ktorá nasleduje po splatnosti splátky, od ktorej uplynuli 3 mesiace a omeškanie s ňou trvá - potom podľa názoru žalobcu vykladá § 565 Občianskeho zákonníka contra legem, nakoľko takýto výklad z uvedeného ustanovenia v žiadnom prípade nevyplýva. Podľa žalobcu v tejto veci oprávnenie postupcu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 10.08.2018 (pre ktorú podľa názoru súdu došlo k uplatneniu tohto práva) zaniklo v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka splatnosťou ďalšej splátky úveru (10.09.2018) a jediná splátka, pre ktorú podaním zo dňa 11.02.2019 mohol postupca vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, je splátka splatná dňa 10.02.2019 (nakoľko pre skôr splatné splátky toto oprávnenie v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka zaniklo), za súčasného splnenia podmienok podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka (t.j. omeškania trvajúceho po dobu dlhšiu ako 3 mesiace a upozornenia na možné uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka). Ak sa druhá veta ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka aplikuje na spotrebiteľské spory, potom žiadnym výkladom nemožno dospieť k záveru, že k uplatneniu práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka dochádza pre nesplnenie inej splátky, než tej, ktorá bezprostredne predchádza uplatneniu tohto práva - nakoľko iný výklad je v priamom rozpore s druhou vetou § 565 Občianskeho zákonníka. Ak teda veriteľ uplatňuje právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka v právnom vzťahu vzniknutom zo spotrebiteľskej zmluvy, musí byť spotrebiteľ v 3 mesačnom omeškaní s platením splátok (ako vyžaduje § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka), musí byť súčasne upozornený na možnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka (ako vyžaduje § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka), avšak napriek tomu môže byť toto právo dodávateľom uplatnené v zmysle druhej vety § 565 Občianskeho zákonníka len pre nesplnenie splátky, ktorá bezprostredne predchádza uplatneniu tohto práva, nakoľko pre všetky skôr splatné splátky toto právo podľa druhej vety § 565 Občianskeho zákonníka zaniklo. Z uvedeného dôvodu pre všetky splátky, ktoré predchádzajú uplatneniu tohto práva plynie samostatná trojročná premlčacia doba od splatnosti tejto splátky (v zmysle prvej vety § 103 Občianskeho zákonníka) a pre všetky splátky, ktoré nasledujú po uplatnení tohto práva plynie premlčacia doba od splatnosti splátky, ktorá bezprostredne predchádza uplatneniu tohto práva. Z uvedených dôvodov je podľa žalobcu zrejmé, že v prípade, ak postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru podaním zo dňa 11.02.2019, pričom žalovaná 2/ bola v tom čase v omeškaní s plnením dohodnutých splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace a zároveň bola upozornená v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka - toto právo postupca uplatnil v súlade s § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka platne - a súčasne ho uplatnil pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 10.02.2019. Žalobca uzavrel, že súd prvej inštancie teda vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ dospel k záveru o neplatnom uplatnení práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, a preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v napadnutej časti tak, že vyhovie žalobe žalobcu voči žalovanej 2/, resp. aby ho v napadnutej časti zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd o odvolaní žalobcu rozhodol, uznesením sp. zn. 5CoCsp/17/2022-199 zo dňa 15.02.2023, právoplatnom dňa 01.03.2023 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí žaloby a v súvisiacom výroku III. o náhrade trov konania žalovanej 2/ zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd konštatoval, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovaným úver, ktorí sa títo zaviazali splatiť v dojednaných mesačných splátkach splatných

vždy 10. dňa v kalendárnom mesiaci, pričom si strany zároveň dojednali, že veriteľ je oprávnený úver predčasne zosplatiť, ak ho nebudú dlžníci splácať riadne a včas. Žalovaní ako dlžníci boli v omeškaní so splácaním úveru minimálne od splátky splatnej dňa 10.8.2018 a to aj so splátkami splatnými po uvedenom dátume, a to až do dňa 15.02.2019, kedy bol žalovaným doručený list právneho predchodcu žalobcu /veriteľa/ o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Uvedené vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru by bolo v zásade platné za predpokladu, že by veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť pre niektorú z omeškaných splátok splatných v mesiacoch 8,9,10 a 11/2018 /od splatnosti ktorých do vyhlásenia predčasnej splatnosti uplynulo viac ako 3 mesiace/ a zároveň by veriteľ kedykoľvek pred 31.01.2019 upozornil dlžníkov na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti /teda od upozornenia by po vyhlásenie predčasnej splatnosti uplynulo viac ako 15 dní/. Veriteľ tak mohol dlžníkov upozorniť na možnosť využitia svojho práva vyhlásiť predčasnú splatnosť kedykoľvek od omeškania splátky splatnej 10.08.2018 až do 31.01.2019 a predčasnú splatnosť mohol vyhlásiť pre omeškanú splátku splatnú v mesiacoch 8,9,10 alebo 11/2018. Upozornenie mohlo teda splatnosť niektorej z týchto omeškaných splátok /s výnimkou splátky splatnej dňa 10.08.2018, kedy upozornenie muselo byť dané až po jej splatnosti, teda v dobe omeškania dlžníkov/ predchádzať alebo nasledovať až po nej. To bolo plne na vóli veriteľa. Ak potom právny predchodca žalobcu ako veriteľ upozornil žalovaných ako dlžníkov na možnosť využitia svojho práva vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru listom 21.08.2018, urobil tak v čase omeškania žalovaných ako dlžníkov so splácaním úveru a v dobe dlhšej ako 15 dní pred samotným vyhlásením predčasnej splatnosti úveru, ku ktorému došlo listom doručeným žalovaným dňa 15.02.2019, čím splnil v súvislosti s týmto upozornením podmienky § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Keďže veriteľ-právny predchodca žalobcu v úkone predčasného zosplatenia dlhu sám presne neidentifikoval omeškanú splátku úveru, pre ktorú vyhlasuje predčasnú splatnosť úveru, je potrebné pre jej stanovenie vychádzať z toho, že boli dodržané podmienky podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, teda že sa tak stalo pre omeškanú splátku úveru, od splatnosti ktorej už uplynula doba aspoň 3 mesiace, pričom ak boli dlžníci po takúto dobu v omeškaní so splatením viacerých splátok, tak sa má za to, že veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť pre omeškanú splátku splatnú najneskôr. Takýto postup vychádza z prezumpcie platnosti právneho úkonu predčasného zosplatenia dlhu a zároveň plne rešpektuje práva veriteľa, keď premlčaciu dobu zosplateného dlhu počíta od splatnosti najneskôr splatnej splátky dlhu pred vyhlásením predčasnej splatnosti /za dodržania lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka/. Uvedené potom vedie k záveru, že v danej veci právny predchodca žalobcu vyhlásil predčasnú splatnosť úveru čerpaného žalovanými dňa 15.02.2019 pre omeškanú splátku úveru splatnú dňa 10.11.2018, keď od splatnosti tejto splátky uplynula do vyhlásenia predčasnej splatnosti doba viac ako tri mesiace a zároveň právny predchodca žalobcu žalovaných v dobe dlhšej ako 15 dní pred vyhlásením predčasnej splatnosti upozornil žalovaných na možnosť využitia práva vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru /list z 21.08.2018/. Právny úkon vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru tak spĺňal podmienky § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a v tomto zmysle išlo o platný právny úkon, účinnosťou ktorého bol úver čerpaný žalovanými predčasne zosplatený. Opačný záver súdu prvej inštancie, ktorý viedol k zamietnutiu žaloby žalobcu je teda nesprávny, založený na nesprávnom právnom posúdení veci, a preto ho v napadnutej časti vo výroku II. o zamietnutí žaloby a v súvisiacom výroku III. o trovách konania voči žalovanej 2/ zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní má súd prvej inštancie vychádzať z vyššie uvedených právnych záverov odvolacieho súdu, ktoré aplikuje na predmetnú právu vec a opätovne tak posúdi platnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru čerpaného žalovanými, a keďže ide o spotrebiteľský záväzkový vzťah, vysporiada sa aj s otázkou premlčania uplatneného práva žalobcu, na ktoré musí v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka ex offio prihliadať.

6. Dňa 20.04.2023 bolo súdu doručené písomné podanie žalobcu, že nie je žiadnych rozumných pochybností o včasnom uplatnení pohľadávky v celom rozsahu. Dal do pozornosti rozsiahlu aktuálnu judikatúru Najvyššieho súdu SR týkajúcu sa posudzovania počítania plynutia premlčacej doby vo vzťahu k § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 101 a 103 Občianskeho zákonníka. Nakoľko ostatné skutočnosti v tomto konaní v podstate nie sú z pohľadu žalobcu sporné (a ich spornosť nevyslovil ani odvolací súd), žalobca trval na podanej žalobe a žiadal, aby súd žalobe voči žalovanému v plnom rozsahu vyhovel a žalovaného zaviazal na úhradu trov celého konania v rozsahu 100%.

7. Dňa 13.11.2023 bolo súdu doručené písomné podanie žalovanej, ktorá poukázala na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/27/2019 zo dňa 23.05.2019 a závery občiansko-právneho kolégia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 20.03.2019, na ktorom došlo k zjednoteniu pri výklade použitia práva veriteľa na vyhlásenie predčasnej splatnosti tak, že toto jeho právo je časovo obmedzené do splatnosti najbližšej budúcej splátky. Pokiaľ toto svoje právo veriteľ nezrealizuje, alebo

ho, ako v danom prípade, zrealizuje oneskorene, t.j. ku dňu 08.02.2019 nemôže dôjsť k účinnému zosplateniu úveru z dôvodu omeškania s úhradou splátky splatnej ku dňu 10.08.2018. Okrem uvedeného žalovaná namietala, že žalobca ako veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere bol povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaných 1/ a 2/ ako spotrebiteľov splácať úver, pričom mal brať do úvahy najmä dobu, na ktorú sa úver poskytuje, jeho výšku, príjem žalovaných ako spotrebiteľov, počet ďalších úverov a prípadne aj účel úveru za účelom posúdenia schopnosti žalovaných splácať úveru, ako to má na mysli § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Už zo samotných listín, ktorými právny predchodca žalobcu disponoval a informácií, ku ktorým mal prístup je zrejmé, že príjem žalovaných nebol dostačujúci a ich bonita bola nízka. V zmysle uvedeného právny predchodca žalobcu nekonal s odbornou starostlivosťou s poukazom na § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na porušenie tejto povinnosti nebol právny predchodca žalobcu oprávnený na jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru v zmysle § 11 ods. 2 veta prvá zákona o spotrebiteľských úveroch. Vyhlásenie úveru za predčasne splatný je tak v rozpore so zákonom, a preto je podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatné. S poukazom na uvedené žalovaná žiadala podanú žalobu zamietnuť.

8. Súd viazaný právnymi závermi odvolacieho súdu, v zmysle § 177 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "C.s.p."), nariadil vo veci pojednávanie, na ktoré sa dostavili právny zástupca žalobcu a právny zástupca žalovanej, pričom obaja mali lehotu na prípravu pojednávania zachovanú. Nedostavil sa žalobca ani žalovaná, ktorí svoju neúčasť ospravedlnili prostredníctvom svojich právnych zástupcov, s tým, že súhlasili, aby súd konal aj bez ich osobnej prítomnosti a nežiadali o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu. Za zistenia uvedených procesných podmienok na konanie pojednávania súd vykonal (doplnil už vykonané) dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, a to: vyjadrenie žalobcu zo dňa 19.04.2023 č.l. 213-242, vyjadrenie žalovanej č.l. 248-250, lustrácia žalovanej v Obchodnom vestníku SR, lustrácia žalovanej v REGOB a SP a zistil nasledovný skutkový stav:

9. Dňa 03.02.2017 právny predchodca žalobcu (SLSP, a.s.) ako banka a žalovaní 1/ a 2/ ako dlžníci uzatvorili Zmluvu o splátkovom úvere (úver na bývanie), na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovaným, úver na bývanie vo výške 24.070 eur, ktorý sa títo zaviazali splácať v 360-tich mesačných splátkach vo výške 114,96 eur počnúc dňom 10.03.2017 s konečnou splatnosťou úveru dňa 10.02.2047 (ďalej len "predmetná zmluva"). Úroková sadzba bola dojednaná vo výške 3,94 % ročne ako výsledná výška úrokovej sadzby po zohľadnení zľavy. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) bola v predmetnej zmluve uvedená vo výške 4,07 %. Celková čiastka, ktorú sa žalovaní zaviazali uhradiť, bola vyčíslená v sume 41.384,33 eur. Zo spoločných Základných podmienok pre Hypotekárny a Splátkový úver vyplýva, že pohľadávky banky bude zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti, na základe zmluvy o záložnom práve, ktorej predmetom je zriadenie záložného práva k zálohu. V zmysle článku II. bod 8 predmetnej zmluvy, ak dlžník pohľadávku banky nespláca včas a riadne, môže banka požadovať najmä zaplatenie úrokov z omeškania, vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky banky a poskytnúť informácie o tejto skutočnosti do spoločného registra bankových operácií. V zmysle článku 8 bod 8.1 písm. a) Produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery SLSP, a.s. (ďalej len "POP"), za prípad porušenia sa považuje omeškanie dlžníka so splácaním pohľadávky banky o viac ako 3 mesiace. Podľa článku 8 bod 8.2 písm. a) POP, ak nastane niektorý z uvedených prípadov porušenia banka môže vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky banky a požadovať splatenie pohľadávky banky v lehote, ktorú banka oznámi v Oznámení o mimoriadnej splatnosti.

10. Z nerozporovaných skutkových tvrdení žalobcu a aj z platobnej histórie úveru vyplýva, že dňa 07.02.2017 žalovaní čerpali úver celkovo v sume 24.070 eur a celkovo uhradili titulom predmetnej zmluvy sumu 13.234,86 eur (od 10.03.2017 do 23.10.2019)

11. Výzvou zo dňa 21.08.2018, právny predchodca žalobcu žalovaným oznámil, že sú ku dňu 21.08.2018 v omeškaní so splácaním pohľadávky vo výške 876,37 eur, s tým, že ak najneskôr do 15 dní od doručenia tejto výzvy dlžnú sumu neuhradia banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Uvedená výzva bola žalovanej doručená dňa 27.08.2018.

12. Oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti zo dňa 11.02.2019 právny predchodca žalobcu oznámil žalovaným, že nastal prípad porušenia - zmysle bodu 8.1 písm. a) Produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery SLSP, a.s. - omeškanie so splácaním pohľadávky banky o viac ako 3 mesiace. Z uvedeného dôvodu banka vyhlásila ku dňu 08.02.2019 mimoriadnu splatnosť pohľadávky

zo zmluvy. Súčasne im oznámila výšku pohľadávky. Uvedené oznámenie bolo žalovanej 2/ doručené do vlastných rúk dňa 15.02.2019.

13. Výzvou zo dňa 16.12.2019 právny predchodca žalobcu oznámil žalovaným, že sú v omeškaním so splácaním viac ako tri mesiace, výšku splatnej a nezaplátenej pohľadávky ako aj skutočnosť, že v prípade ak dlžnú sumu neuhradia banka je oprávnená postúpiť pohľadávku tretej osobe. Uvedenú výzvu právny predchodca žalobcu doručoval na adresu žalovanej 2/ zo zmluvy dňa 18.12.2019.

14. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/XX zo dňa 24.03.2020 a Prílohy k Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 24.03.2020 bola pohľadávka právneho predchodcu žalobcu voči žalovaným postúpená na súčasného žalobcu.

15. Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 31.03.2020 oznámil právny predchodca žalobcu žalovaným, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 24.03.2020 postúpil právny predchodca žalobcu pohľadávku s príslušenstvom voči žalovaným na súčasného žalobcu. Uvedenú výzvu právny predchodca žalobcu doručoval na adresu žalovanej 2/ zo zmluvy dňa 01.04.2020.

16. Listinou označenými ako "Pokus o zmier" zo dňa 09.11.2020 žalobca vyzval žalovaných na úhradu dlhu uplatneného následne touto žalobou.

17. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy o úvere (ďalej len "Obchodný zákonník") zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

18. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy (ďalej len "Občiansky zákonník") spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3 a 5 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

20. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

21. Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

22. Podľa § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

23. Podľa § 526 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

24. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

25. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

26. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

27. Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 01.02.2013), výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

28. Podľa § 1 ods. 3 písm. c) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy (ďalej "zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch"), spotrebiteľským úverom nie je úver zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti.

29. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy o postúpení pohľadávok (ďalej len "zákon o bankách") ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

30. Z predložených listinných dôkazov mal súd za preukázané platné uzatvorenie Zmluvy o hypotekárnom úvere a Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 03.02.2017, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej (spolu s pôvodne žalovaným 1/, voči ktorého bolo konanie právoplatne zastavené) splátkový úver č. XXXXXXXXXXX na bývanie za účelom kúpy domu a žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť úroky, za podmienok dohodnutých v zmluve. Žalovaná poskytnutý splátkový úver č. XXXXXXXXXXX čerpala vo výške 24.070 eur dňa 07.02.2017 a uhradila z poskytnutého úveru sumu 13.234,86 eur, čo mal súd preukázané z výpisu z úverového účtu žalovanej a

špecifikácie postúpeného nároku. Podľa tvrdení žalobcu neoddeliteľnou súčasťou predmetnej zmluvy sú aj všeobecné obchodné podmienky predchodcu žalobcu. Uvedená zmluva má spotrebiteľský charakter vzhľadom k tomu, že v právnom vzťahu založenom uvedenou zmluvou vystupovala žalovaná ako spotrebiteľ, ktorý poskytnutím úveru uspokojoval svoje osobné potreby a žalobca resp. predchodca žalobcu vystupoval ako podnikateľ poskytujúci uvedenú službu, ako banka. Spotrebiteľský charakter zmluvy je nepochybný aj tým, že zmluva bola žalobcom resp. predchodcom žalobcu pripravená vopred na formulári vrátane znenia obchodných podmienok bez možnosti zasiahnuť do jej znenia žalovanou ako spotrebiteľom a preto na daný úverový vzťah súd aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. apríla 2015, sp. zn. 3MCdo 14/2014). Avšak na danú zmluvu sa nevzťahuje zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, nakoľko uvedený typ úveru, ktorý bol žalovanej poskytnutý nie je spotrebiteľským úverom podľa § 1 ods. 3 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z., nakoľko bol zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti. Z uvedeného dôvodu potom súd námietky žalovanej o nedostatočnom skúmaní bonity klienta právny predchodcom žalobcu, považoval za nedôvodné.

31. Podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Zákon v tomto ustanovení vymedzuje nasledujúce podstatné časti úverovej zmluvy: určenie zmluvných strán, určenie sumy (limitu), do ktorej budú peňažné prostriedky poskytnuté, záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky a záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky a zaplatiť úroky. Zmluvný úrok je plnenie, ktoré má akcesorickú povahu. Je teda spojené s istinou úveru a od jej existencie závisí aj zmluvný úrok. Veriteľ môže rozhodnúť, či bude úrok z poskytnutého úveru požadovať. Zmluvný úrok je vlastne odmena veriteľa za to, že poskytol finančné prostriedky dlžníkovi. Veriteľovi, ktorý poskytne dlžníkovi úver, popri nároku na vrátenie poskytnutej sumy úveru vzniká aj právo na zmluvné úroky, teda na akúsi odmenu za to, že svoje finančné zdroje poskytol inému, za podmienok a vo výške, ktoré si dohodnú v zmluve. Oproti zmluvným úrokom je úrok z omeškania odlišným inštitútom definovaným v ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

32. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednaní, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platiť úroky až do zaplattenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplattenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splattenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednaní, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplattenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú

nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ. Na druhej strane postavenie veriteľa-dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednanía nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. V prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. júna 2020, sp. zn. 5 Cdo 42/2020).

33. Súd po vyhodnotení dôkazov mal za preukázané, že medzi stranami došlo k uzatvoreniu zmluvy o splátkovom úvere za účelom kúpy domu. Zo strany žalobcu bolo preukázané, že žalovaná vyčerpala na základe uzatvorenej úverovej zmluvy zo dňa 03.02.2017 prostriedky vo výške 24.070 eur. Žalovanej bol poskytnutý úver, ktorý úver žalovaná splatila len čiastočne (celkovo titulom poskytnutého úveru uhradila sumu 13.234,86 eur vyplývajúcu z prehľadu splátok) a vznikol jej nedoplatok na istine. Pri úverovej zmluve došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, a to na základe podmienok ustanovených v § 565 Občianskeho zákonníka, pretože žalovaná nezaplatila najmenej posledné 3 splátky a po zročnosti týchto splátok, žalobca pristúpil k vyhláseniu mimoriadne splatnosti úveru k 08.02.2019, podaním zo dňa 11.02.2019. Z tvrdení žalobcu a z listinných dôkazov predložených žalobcom mal súd za preukázané, že žalovaná porušila svoje zmluvné povinnosti tým, že poskytnutý úver riadne nespĺcala, na čo bola žalovaná upozornená listom zo dňa 21.08.2018, a keďže žalovaná omeškané splátky nehradila žalobca pristúpil dňa 08.02.2019 k zosplateniu úveru (článok II. bod 8 zmluvy v spojení s bodom 8.1 písm. a) Produktových OP), ktorú skutočnosť písomne oznámil žalobca na adresu žalovanej oznámením zo dňa 11.02.2019, kedy žalovanú vyzval k úhrade dlžnej sumy v celkovej výške 23.880,17 eur.

34. Zo zmluvy zo dňa 03.02.2017 vyplýva, že žalovaná mala žalobcovi uhradiť celkom čiastku spojenú so spotrebiteľským úverom vo výške 41.384,33 eur, z ktorej čiastky si žalobca uplatnil ako istinu sumu vo výške 12.403,71 eur, sumu 1.118,14 eur ako zmluvný úrok z úveru. Preukázateľne žalovaná istinu úveru v uplatnenej výške žalobcovi neuhradila, pretože z poskytnutého úveru, finančných prostriedkov vo výške 24.070 eur uhradila sumu 13.234,86 eur, z ktorej žalobca na istinu započítal sumu 11.546,29 eur, z ktorého dôvodu má žalobca, ktorý úver v celom rozsahu zosplatal nárok na uplatnenú istinu vo výške 12.403,71 (24.070 mínus 11.546,29 mínus 2 čiastkové úhrady každá po 60 eur uhradené po postúpení pohľadávky). Žalovaná úver prestala splácať a v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. júna 2020, sp. zn. 5 Cdo 42/2020). Žalovaná bola povinná úver splácať do 10.02.2047, a za toto obdobie (od 10.03.2017 do 10.02.2047) by žalobcovi patril dohodnutý zmluvný úrok. Žalobca si žalobou uplatnil nárok na zmluvný úrok v sume 1.118,14 eur, ktorého výšku mal súd za preukázanú z výpisu z úverového účtu žalovanej, zo špecifikácie žalobcu ako aj rozdielom celkovej sumy poskytnutého úveru a výšky poskytnutej pôžičky, po zohľadnení sumy započítanej žalobcom na zmluvný úrok, ktorú sumu žalovaná nijako nerozporovala, a tento mu súd priznal vzhľadom na záver vyplývajúci z rozhodnutia NS SR (sp. zn. 5 Cdo 42/2020), že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

35. Súd z uplatneného nároku nepriznal žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 16 eur ako nákladov spojených s uplatnením pohľadávky (poplatky za upomienky a poistenie). Účtovanie poplatku za upomienku považuje súd za výkon práva, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, keď postupca tým, že môže zaslať viacero upomienok, môže pre seba privodiť zisk v podobe uvedeného poplatku. Tento poplatok je paušálnym a nepredstavuje skutočné náklady na zaslanie upomienky, a preto ho nemožno považovať za príslušenstvo pohľadávky - náklady spojené s jej uplatnením, ale len za sankciu, ktorá však nie je platne písomne dohodnutá. Žalobca taktiež o skutočnej výške týchto nákladov nepredložil dôkaz a na preukázanie tohto svojho nároku dôkazy ani neoznačil. O dôkaznej povinnosti podľa ustanovení C.s.p. si žalobca zastúpený advokátom musel byť vedomý. Čo sa týka poplatku za poistenie, poistenie úveru nebolo v zmluve o úvere dohodnuté a v zmysle základných podmienok splátkového úveru právny predchodca žalobcu poistenie úveru ani nevyžadoval.

36. Keďže sa žalovaná dostala do omeškania s platením svojho peňažného záväzku, vzniklo žalobcovi právo popri dlžnej istine i právo na úhradu úroku z omeškania. Žalobca si uplatnil úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy istiny vo výške 12.523,71 eur od dňa 25.03.2020 do 21.05.2020, 5,00% ročne zo sumy istiny vo výške 12.463,71 eur od 22.05.2020 do 18.06.2020 a 5,00% ročne

zo sumy 12.403,71 eur od 19.06.2020 do zaplataenia. Nakoľko uvedený vzťah medzi účastníkmi zmluvy bol posúdený ako občianskoprávny vzťah, i dojednania ohľadne úroku z omeškania sa musia spravovať občianskoprávnymi ustanoveniami, podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z. z., účinného v čase uzatvorenia právneho úkonu. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky v čase keď sa žalovaný dostal do omeškania s platením svojho peňažného záväzku predstavovala výšku 0,00 % a preto v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. výška úroku z omeškania je 5,00 % ročne. Žalobca si uplatnil úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne t.j. v súlade s občianskoprávnymi predpismi upravujúcimi úrok z omeškania. Je zrejmé že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplataenia istiny v celkovej výške 14.332,99 eur (následne po zohľadnení dvoch čiastkových úhrad vo výške každá v sume 60 eur, po postúpení pohľadávky), ktorú sumu súd žalobcovi priznal a keďže žalovaná je naďalej v omeškani, uložil jej i povinnosť z tejto sumy zaplatiť úrok z omeškania od 25.03.2020, t.j. deň nasledujúci po dni účinnosti postúpenia pohľadávky (po zohľadnení čiastkových úhrad po postúpení pohľadávky). Súd žalobcovi však nepriznal úroky z omeškania z úrokov z úveru (úrok z omeškania vo výške 795,14 eur), nakoľko nemožno priznať príslušenstvo z príslušenstva pohľadávky. Ide o tzv. anatocizmus, na ktorý poukázal aj Najvyšší súd ČR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 35 Odo 101/2002, ktorý uviedol, "že Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník neumožňujú veriteľovi požadovať od dlžníka príslušenstvo (úroky z omeškania) pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky." Inak povedané, ani Obchodný ani Občiansky zákonník nezakotvujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva.

37. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobcom uplatnený nárok je uplatnený titulom spotrebiteľskej zmluvy, súd v zmysle ustanovenia § 54a Občianskeho zákonníka (účinného od 05.12.2018) z úradnej činnosti posudzoval premlčanie práva žalobcu bez toho, aby sa žalovaný premlčania dovoľával, pričom z dôvodu spotrebiteľského charakteru predmetného právneho vzťahu sa premlčanie posudzuje podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka je špeciálnym ustanovením k ostatným ustanoveniam Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú premlčanie, čo znamená, že sa použije prednostne v prípade nároku uplatneného zo spotrebiteľského vzťahu. Vymáhaním premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Podstatou premlčania je to, že ak sa právo v zákonom stanovenej dobe neuplatní na súde, nemôže už byť veriteľovi po jej uplynutí priznané. V dôsledku premlčania právo nezaniká, trvá ďalej, ale do značnej miery sa oslabuje zmenšením možnosti jeho úspešného uplatnenia.

38. Premlčacia doba je podľa § 101 Občianskeho zákonníka trojročná, pričom podľa § 103 Občianskeho zákonníka platí, že ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Splátky boli podľa predmetnej zmluvy splatné vždy k 10. dňu v mesiaci. Keďže veriteľ mohol uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka), vychádzajúc zo záväzných záverov odvolacieho súdu právny predchodca žalobcu vyhlásil predčasnú splatnosť úveru dňa 08.02.2019 pre omeškanú splátku úveru splatnú dňa 10.11.2018, keď od splatnosti tejto splátky uplynula do vyhlásenia predčasnej splatnosti doba viac ako tri mesiace a zároveň právny predchodca žalobcu žalovaných v dobe dlhšej ako 15 dní pred vyhlásením predčasnej splatnosti upozornil žalovaných na možnosť využitia práva vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru, výzvou zo dňa 21.08.2018. V zmysle záverov aktuálnej judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. sp. zn. 4Cdo/201/2022, sp. zn. 7Cdo/268/2020) trojročná premlčacia doba na zaplataenie celého zosplateného dlhu začala plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie, ktorej sa stal splatný celý dlh (t.j. splátky splatnej 10.11.2018) za súčasného splnenia podmienky, že v lehote troch mesiacov od meškania uplynula tiež 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Pokiaľ žalobca, resp. jeho právny predchodca právo na zaplataenie dlžnej sumy z predmetnej zmluvy voči žalovanej uplatnil žalobou podanou dňa 25.11.2020 (na OS Banská Bystrica v rámci upomínacieho konania), je tak nárok žalobcu voči žalovanej uplatnený pred uplynutím trojročnej premlčacej doby.

39. Podľa § 232 ods. 2, 3, 4 C.s.p., ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a

splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

40. Pri úvahe o určení lehoty na splnenie povinnosti alebo pri určení, že peňažné plnenie sa môže realizovať v splátkach, je nutné podľa názoru súdu vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, osobných a majetkových pomerov strán sporu, je tiež potrebné posúdiť, či prípadné zaplatenie dlžnej sumy v splátkach v určitej výške s ohľadom na výšku dlhovanej sumy, dĺžku omeškania dlžníka s platením a dobu, po ktorú by týmto spôsobom došlo zaplateniu dlhovanej sumy, nepredstavuje neúmerne zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa.

41. Súd pri určení výšky mesačnej splátky dlžnej sumy vychádzal z vyjadrenia právneho zástupcu žalovanej, že v prípade uloženia povinnosti plniť žalovanú sumu, by žalovaná bola schopná plniť dlh v splátkach vo výške maximálne 100-150 eur mesačne. Súd zistil, že žalovaná má dve vyživovacie povinnosti k maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX a maloletému A. B., nar. XX.XX.XXXX, pričom z lustrácie v Sociálnej poisťovni je zrejmé, že aktuálne jej pracovný pomer (v spoločnosti AVAKS-NÁBYTOK s.r.o.) stále trvá, ale vzhľadom na nulovú výšku vymeriavacieho základu od 09/2022 v súčasnosti nemá príjem zo zamestnania. Pri zohľadnení uvedených skutočností súd v danej veci uloženie povinnosti umožnil žalovanej splácať v splátkach vo výške 150 eur mesačne, ktoré splátky sú splatné vždy do 25. dňa konkrétneho kalendárneho mesiaca s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku až do úplného zaplatenia uloženej sumy, a to pod stratou výhody splátok pri omeškaní s plnením čo i len jednej splátky. Záverom súd považuje za potrebné uviesť, že pre žalobcu by malo byť prijateľnejšie dosiahnuť dobrovoľné plnenie, hoci len postupné, než byť odkázaný na neistý výsledok exekučného konania, v prípade neschopnosti žalovaného zaplatiť priznané plnenie naraz (porovnaj rozhodnutie Krajského súdu Trenčín č. k. 4Co 330/2017).

42. Návrh právneho zástupcu žalovanej na doplnenie dokazovania listinnými dôkazmi preukazujúcimi skúmanie bonity klienta pri uzatváraní predmetnej zmluvy súd zamietol ako neúčelný a nevhodný v konaní vykonať. Ako už bolo konštatované vyššie poskytnutý úver nie je spotrebiteľským úverom, v zmysle § 1 ods. 3 písm. c) zákona č. 129/2010 Z.z., nakoľko bol zabezpečený záložným právom k nehnuteľnosti, a preto nie je možné v danej veci posudzovať splnenie podmienok § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., ktorých nespĺnenie by malo mať za následok nemožnosť predčasného zosplatenia úveru s poukazom § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

43. O nároku na náhradu trov rozhodol súd podľa § 255 ods. 1,2 C.s.p., podľa ktorých súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobca bol v konaní úspešný v sume 13.521,85 eur (istina vo výške 12.403,71 eur a zmluvný úrok vo výške 1.118,14 eur), čo predstavuje 94,30% a žalovaná bola úspešná v zostávajúcej časti 811,14 eur (úrok z omeškania uplatnený žalobou v sume 795,14 eur a nárok na poplatky vo výške 16 eur), čo predstavuje 5,70 %. Čistý úspech žalobcu v spore tak predstavuje 88,60 % (po odčítaní úspechu žalovanej od úspechu žalobcu), pričom podľa ust. § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia tohto rozsudku na Okresnom súde Prievidza. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil. Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie.